

Sygn. akt *XVII AmA 106/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Sajur - Kordula

Protokolant: sekretarz sądowy Edyta Pronobis – Prońska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2015 r. w Warszawie

sprawy z powództwa **Zakładu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o nadużywanie pozycji dominującej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 marca 2013 r. Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od Zakładu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

SSO Magdalena Sajur-Kordula

Sygn. akt *XVII AmA 106/13*

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją nr (...) z dnia 22 marca 2013 roku po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego na podstawie art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktykę ograniczającą konkurencję działania powoda- Zakładu (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy W., polegające na narzuceniu odbiorcom uciążliwych i przynoszących spółce nieuzasadnione korzyści warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, w świetle których są oni zobowiązani do wykonywania na własny koszt części robót nie stanowiących – co do zakresu – prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, tj. wykonania fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia i wykonania fragmentu sieci kanalizacyjnej od granicy nieruchomości lub studzienki kanalizacyjnej pierwszej licząc od strony budynku do miejsca włączenia oraz nakazał zaniechania stosowania ww. praktyki.

W punkcie II sentencji decyzji Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz o którym mowa w art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 pkt. 6 ustawy działania ww. spółki polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy W. poprzez narzucanie odbiorcom uciążliwych dla nich i przynoszących Spółce nieuzasadnione korzyści warunków podłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, w świetle których odbiorcy są zobowiązani do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących – co do zakresu – prac związanych z budową przyłączy, o których mowa w art. 2 pkt

5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków tj. wykonania włączenia do sieci wodociągowej i wykonania włączenia do sieci kanalizacyjnej oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 1 kwietnia 2012 r.

Z tytułu powyższych naruszeń Prezes UOKiK nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 52 589 zł oraz na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciążył powoda kosztami postępowania i zobowiązał do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 32 zł. (k. 4 – 16)

Od powyższej decyzji odwołanie złożył powód Zakład (...) sp. z o.o. w W., zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej uchylenie, ewentualnie o uchylenie punktu III decyzji bądź zmianę punktu III decyzji poprzez obniżenie kary pieniężnej. Powód zarzucił naruszenie art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej poprzez uznanie, że powód dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużyciu pozycji dominującej na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków podczas gdy rynkiem właściwym w sprawie jest rynek zarządzania infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną, naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej w zw. z art. 2 pkt 5 i 6 i art. 15 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że a) odcinek przewodu wodociągowego wykraczający poza granicę nieruchomości gruntowej osoby ubiegającej się o przyłączenie stanowi sieć wodociągową, b) odcinek przewodu kanalizacyjnego od studzienki kanalizacyjnej lub w jej braku – od granicy nieruchomości – do miejsca włączenia do głównej sieci kanalizacyjnej stanowi sieć kanalizacyjną. Powód zarzucił również naruszenia art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej poprzez uznanie, że nałożenie na osoby ubiegające się o przyłączenie do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej obowiązku wykonania na własny koszt części robót polegających na wykonaniu fragmentu przewodu stanowiącego, zdaniem pozwanego, część sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz wykonania wcinki, przynosi powodowi nieuzasadnione korzyści i jest uciążliwe dla odbiorców. Ponadto powód zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy antymonopolowej.

W uzasadnieniu odwołania powodowa spółka podniosła m. in., że każda decyzja Prezesa UOKiK powinna zawierać prawidłowe określenie rynku właściwego, na którym stosowana jest praktyka ograniczająca konkurencję. Nieprawidłowe określenie rynku rzutuje na prawidłowość rozstrzygnięcia, a zarazem wpływa na możliwość czynnego udziału strony w sprawie i obrony jej praw. Definiując rynek właściwy w niniejszej sprawie pozwany pominął okoliczność, że sprawa dotyczy stosowanych przez powoda warunków przyłączenia przez inwestorów do sieci wodociągowych i sieci kanalizacyjnych a nie warunków dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Rynkiem właściwym w sprawie jest rynek zarządzania infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną a nie rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Dalej powód wskazał, że zastosowana przez Prezesa UOKiK definicja przyłącza jest błędna. Prawidłowa definicja nakazuje przyjęcie, że przyłączem nie może być odcinek przewodu od studzienki do budynku, gdyż odcinek ten stanowi wewnętrzną instalację kanalizacyjną. Przyłączy kanalizacyjne to odcinek przewodu od zakończenia wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej (pierwszej studzienki od strony budynku) do przewodów kanalizacyjnych wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi odbierane są ścieki, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego.

Nawet jednak gdyby przyjąć, że wykładnia przyłącza podana w zaskarżonej decyzji jest trafna, nieprawidłowe jest stwierdzenie, że powód uzyskał nieuzasadnione korzyści. Prezes UOKiK – w ocenie powoda – zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego co do potencjalnych lub rzeczywistych korzyści z domniemanej praktyki i a priori przyjął, że warunki przyłączenia do sieci stosowanych przez powoda przynoszą mu nieuzasadnione korzyści. Podobnie Prezes UOKiK nie udowodnił, że uciążliwość warunku zobowiązującego wnioskodawcę do pokrycia kosztu budowy przyłącza. (k. 17 – 37)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes UOKiK wniósł o jego oddalenie podnosząc, że zawarte w odwołaniu zarzuty są w istocie próbą polemiki z obowiązującymi przepisami antymonopolowymi, poglądami doktryny oraz

utrwaloną linią orzeczniczą. W uzasadnieniu Prezes UOKiK wskazał m. in., że usługi związane z dostarczaniem wody i odbiorem ścieków od kontrahentów posiadających siedziby lub miejsce zamieszkania na terenie danej gminy są nierozzerwalnie związane z budową i utrzymaniem sieci wodociągowych lub kanalizacyjnych służących do świadczenia tych usług. Z uwagi na wysokie koszty świadczenia tych usług regułą jest, że podmiot zarządzający siecią wodociągową lub kanalizacyjną jest jednocześnie podmiotem świadczącym usługi w zakresie dostawy wody lub odprowadzania ścieków. Zatem za prawidłowe należy uznać stanowisko pozwanego, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z homogenicznym rynkiem zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków, obejmującym pod względem geograficznym teren gminy W.. Ponadto pozwany wskazał, że wbrew twierdzeniom powoda przepisy w sposób jednoznaczny określają granicę własności, a tym samym granicę pomiędzy siecią a przyłączem. Odcinek sieci od granicy nieruchomości przyłączanej do miejsca włączenia jest elementem sieci kanalizacyjnej a nie przyłączem. Pozwany wskazał na orzeczenia SOKiK, w świetle których bezpodstawne jest nakładanie przez powoda na odbiorców, wyrażających zamiar przyłączenia się do sieci kanalizacyjnej, obowiązku pokrycia kosztów budowy lub budowy sieci kanalizacyjnej na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej. (k. 48 – 51)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Powód Zakład (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

dowód: odpis KRS (k. 39 – 42)

W dniu 13 lutego 2006 r. Rada Miejska w W. wydała uchwałę nr (...), „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków”, która obowiązuje na terenie działania powodowej spółki.

Zgodnie z § 24 uchwały, osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości w przypadku istnienia sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości występuje do przedsiębiorstwa z wnioskiem o:

- 1) wydanie warunków przyłączenia nieruchomości,
- 2) wydanie warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej;
- 3) zawarcie umowy przyłączeniowej lub o montaż wodomierza równoległego.

We wniosku należało podać imię i nazwisko lub nazwę wnioskodawcy, adres korespondencyjny a także określić rodzaj instalacji i urządzeń służących do odbioru usług.

W myśl § 28 ww. Regulaminu, w przypadku spełnienia warunków technicznych, umożliwiających podłączenie nieruchomości do sieci, powodowa spółka w terminie 30 dni od otrzymania prawidłowo wypełnionego wniosku zobowiązywała się wydać osobie ubiegającej się warunki podłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej.

Przyłączenie nieruchomości do sieci następowało po spełnieniu warunków przyłączenia, w tym – odbioru technicznego przyłącza (§ 31 Regulaminu).

Powód miał prawo odmówić przyłączenia nieruchomości do sieci i zawarcia umowy, w przypadku wykonania przyłącza bez uzyskania warunków przyłączenia, bądź wykonania przyłącza niezgodnie z wydanymi warunkami przyłączenia nieruchomości lub bez zawarcia umowy przyłączeniowej (§35 pkt 2 Regulaminu).

dowód: Uchwała Rady Miejskiej w W. z dnia 13 lutego 2006 r. nr (...) (k. 41 – 65 akt adm.)

Wykonanie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych finansują osoby ubiegające się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

Przyszły odbiorca chcący podłączyć się do sieci kanalizacyjnej jest zobowiązany do wybudowania na własny koszt odcinka przewodu od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci kanalizacyjnej bez względu na fakt, czy sieć przebiega przez teren nieruchomości, czy poza tym terenem.

dowód: pismo powoda z dnia 13 kwietnia 2012 r. (k. 7 – 9 akt adm.)

Wydawane przez powoda warunki techniczne w każdym przypadku określają studzienkę w granicy nieruchomości.

Za przyłącze kanalizacyjne powód uznaje odcinek przewodu od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia do sieci, które w przypadku 90% sieci kanalizacyjnej znajduje się poza granicami nieruchomości.

dowód: pismo powoda z dnia 13 kwietnia 2012 r. (k. 7 – 9 akt adm.)

pismo powoda z dnia 17 października 2012 r. (k. 152 – 166 akt adm.)

Do dnia 31 marca 2012 r. osoba chcąca skorzystać z usług powoda zbiorowego odprowadzania ścieków zobowiązana była wykonać na własny koszt włączenie do sieci kanalizacyjnej. Wykonanie włączenia mógł zlecić dowolnemu wykonawcy. Od dnia 1 kwietnia 2012 r. włączenie do sieci kanalizacyjnej jest bezpłatne i wykonuje je powód.

Analogiczna sytuacja występowała w przypadku osoby zainteresowanej skorzystaniem z usługi powoda zbiorowego zaopatrzenia w wodę i konieczności wybudowania przyłączenia do sieci wodociągowej.

dowód: pismo powoda z dnia 13 kwietnia 2012 r. (k. 7 – 9 akt adm.)

pismo powoda z dnia 17 października 2012 r. (k. 152 – 166 akt adm.)

Za przyłącze wodociągowe powód uznaje przewód łączący instalację wewnętrzną w budynku z siecią wodociągową. Przewód ten może wykraczać poza granice nieruchomości, jeżeli miejsce włączenia do sieci wodociągowej znajduje się poza jej granicami.

dowód: pismo powoda z dnia 17 października 2012 r. (k. 152 – 166 akt adm.)

W roku 2012 powód uzyskał przychód w wysokości (...)zł. Przychód uzyskany w tym roku w związku z prowadzeniem działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wyniósł (...)zł.

dowód: pismo powoda z dnia 28 stycznia 2013 r. (k. 221 akt adm.)

rachunek zysków i strat (k. 222 akt adm.)

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalony przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów należy uznać za prawidłowy i bezsporny.

Odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu, Prezes Urzędu prawidłowo stwierdził, że powód naruszył zakaz wynikający z treści art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu prawidłowo ustalił zarówno rynek właściwy, jak i fakt zajmowania przez powoda pozycji dominującej na tym rynku.

Odnosnie zarzutu nieprawidłowego wyznaczenia rynku właściwego powód podniósł, iż nie został spełniony wstępny warunek stwierdzenia nadużywania pozycji dominującej, jakim jest prawidłowe wyznaczenie rynku właściwego, na

którym ujawniają się lub mogą ujawniać antykonkurencyjne zachowania przedsiębiorcy. Stosownie do art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rynek właściwy rozumie się jako rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Wskazane przez powoda określenie rynku właściwego jako lokalnego rynku zarządzania siecią wodociągową i kanalizacyjną na terenie gminy W. Sąd nie może być uznane za właściwe.

Sąd uznał za prawidłowe ustalenia Prezesa Urzędu, zgodnie z którymi rynek w ujęciu produktywnym odnosi się do wszystkich towarów jednego rodzaju, który poprzez szczególne właściwości, w szczególności zaś przeznaczenie, użyteczność i cenę odróżniają się od innych towarów w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zmiany. Rynek ten tworzą towary, które z punktu widzenia nabywcy charakteryzują się subiektywnością. Zgodnie z art. 4 ust. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez towar rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane. Jako towar oferowany przez powoda należy uznać usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków za pomocą sieci wodociągowej – kanalizacyjnej, które nie posiadają substytutów a powód nie spotyka się z żadną konkurencją. Prezes Urzędu ustalił, że w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest rynek usług polegających na dostarczaniu wody za pośrednictwem sieci wodociągowej i odprowadzaniu ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej, tym samym rynkiem właściwym w ujęciu produktywnym jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, natomiast rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym jest sieć wodociągowa – kanalizacyjna eksplorowana przez powoda na obszarze świadczenia przez nią usług. W związku z powyższym Sąd stwierdził, że rynek właściwy został przez organ antymonopolowy ustalony prawidłowo, a tym samym wstępny warunek stwierdzenia nadużycia pozycji dominującej wbrew twierdzeniom powoda został spełniony.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez pozwanego art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podnieść należy co następuje:

Zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków regulują przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 roku, Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Budownictwa z 28 czerwca 2006 roku w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886). Art. 15 w ust. 1 wskazanej ustawy stanowi, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1. Z ustępu 2 wynika, że realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Art. 15 ust. 3 stanowi, że koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego - odbiorca usług, natomiast ust 4: przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Uchwalony przez radę miast Regulamin stanowi akt prawa miejscowego, który zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków winien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym w szczególności warunki przyłączenia do sieci, techniczne warunki określające możliwość dostępu do usług wodociągowo – kanalizacyjnych oraz sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne wykonanego przyłącza.

Analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że nie nakładają one na właścicieli nieruchomości – ubiegających się o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej lub/i wodociągowej - obowiązku partycypacji finansowej w realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie urządzeń kanalizacyjnych lub wodociągowych, ani też ponoszenia opłat za

przyłączenie do sieci wodociągowej lub opłat za przyłączenie do sieci kanalizacyjnej. Nadmienić przy tym należy, iż nałożenie obowiązku wybudowania na koszt przyszłego odbiorcy sieci urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej należy traktować jako partycypację finansową w realizacji powyższego przedsięwzięcia.

Także wskazane wyżej rozporządzenie określające taryfy nie wprowadza w §5 opłat z tytułu uczestnictwa w kosztach budowy sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, ani przyłączenia do takich już istniejących sieci. Rozporządzenie to stanowi, że taryfy, w zależności od ich rodzaju i struktury, dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców zawierają:

- 1) cenę za m³ dostarczonej wody, w rozliczeniach dokonywanych na podstawie odczytu wskazań wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;
- 2) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę w:
  - a) rozliczeniach w oparciu o wskazania wodomierza głównego lub wskazania wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej,
  - b) rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym,
  - c) rozliczeniach na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;
- 3) cenę za m³ odprowadzonych ścieków w rozliczeniach z odbiorcami za ilość odprowadzonych ścieków, ustaloną na podstawie wskazań urządzenia pomiarowego lub zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;
- 4) cenę za jednostkę miary powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni, z której odprowadzane są ścieki opadowe i roztopowe kanalizacją deszczową, uwzględniającą rodzaj i sposób zagospodarowania powierzchni;
- 5) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę:
  - a) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną na podstawie zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza głównego lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody,
  - b) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną zgodnie ze wskazaniami urządzenia pomiarowego,
  - c) w rozliczeniach za ścieki opadowe i roztopowe odprowadzane kanalizacją deszczową;
- 6) stawkę opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych, w zależności od wykorzystania przepustowości oczyszczalni, stosowanej technologii oczyszczania ścieków komunalnych oraz uzyskiwanego stopnia redukcji ładunku zanieczyszczeń i sposobu stosowania osadów ściekowych; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9;
- 7) stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9.

Wskazany w § 5 grupy opłat stanowi katalog zamknięty i nie może być rozszerzany. Punkt 7 §5 odnosi się tylko i wyłącznie do kosztów przeprowadzania prób technicznych przyłącza i nie może być ten zapis odnoszony do przyłączania do sieci w ogóle. Nie można do tego zaliczyć innych dodatkowych robót budowlano – inżynierskich, a tylko i wyłącznie bezpośrednio związane z technicznym odbiorem przyłącza.

Zarzut powoda, że Prezes Urzędu przyjął nieprawidłową interpretację przyłącza wodociągowego i przyłącza kanalizacyjnego jest niesłuszny. Nieprawidłowo powód podnosi, iż przyłącza te nie stanowią części sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej.

W ocenie Sądu przepisy w sposób jednoznaczny określają granicę pomiędzy siecią, a przyłączem. Zgodnie z art. 2 pkt 5 i 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przyłączem kanalizacyjnym jest odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej, natomiast przyłączem wodociągowym jest odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Uznać zatem należy, że przyłącze kanalizacyjne w przypadku braku na terenie nieruchomości studzienki kanalizacyjnej to odcinek od instalacji wewnętrznej w budynku do granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy, natomiast w przypadku, gdy na nieruchomości znajduje się studzienka kanalizacyjna przyłączem jest odcinek od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca za pierwszą studzienką kanalizacyjną licząc od strony budynku; odnośnie zaś przyłącza wodociągowego granicą przyłącza jest zawór za wodomierzem głównym.

Nadto należy podkreślić, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 października 2009 roku o sygnaturze akt VI ACa 461/09 stwierdzone zostało, iż odbiorca usług wykonując odcinek sieci od granicy nieruchomości przyłączanej do miejsca włączenia i samo włączenie „inwestuje” w cudzą własność, ten fragment sieci jest bowiem przedmiotem własności przedsiębiorstwa, które to przedsiębiorstwo tym samym uzyskiwało nieuzasadnioną korzyść będącą wynikiem narzuconych odbiorcy usług uciążliwych warunków umowy.

Wobec powyższego przekonanie powoda, że przyszły odbiorca winien wykonywać na własny koszt odcinek przewodu od pierwszej studzienki kanalizacyjnej licząc od strony budynku do miejsca włączenia do sieci kanalizacyjnej, jako fragment przyłącza, nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych, w związku z czym należy jednoznacznie stwierdzić, że powód nakłada na swoich kontrahentów, w tym konsumentów, opłaty, których prawa nakładać nie ma, gdyż działania te nie miały podstawy w obowiązujących przepisach.

Tym samym powód wykorzystując pozycję dominującą na ustalonym rynku, uzależniał przyłączenie do istniejącej sieci lub budowę nowej sieci, od wniesienia opłat, nie przewidzianych przepisami prawa.

Z powyższych względów zarzut dokonania przez Prezesa UOKiK błędnej wykładni art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy uznać należało za nieuzasadniony.

Nadto niezasadny jest zarzut naruszenia przez Prezesa UOKiK art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy poprzez uznanie, że nałożenie na osoby ubiegające się o przyłączenie obowiązku wykonania na własny koszt części robót polegających na wykonaniu fragmentu przewodu stanowiącego część sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przynosi powodowi nieuzasadnione korzyści i jest uciążliwe dla odbiorców. Sąd podziela ugruntowane w orzecznictwie sądów polskich stanowisko, iż narzucaniem uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści spółce świadczącej usługi udostępnienia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jest przerzucanie na osoby ubiegające się o przyłączenie do sieci obowiązku wybudowania na własny koszt odcinków tej sieci od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej, bez zapewnienia im możliwości uzyskania zwrotu poniesionych na ten cel nakładów. Prezes UOKiK trafnie wskazuje w zaskarżonej decyzji, iż w analizowanym przypadku uciążliwości odbiorców wynikające z wybudowania odcinków sieci poza granicami nieruchomości i włączeń powodują: obowiązek ponoszenia nakładów na budowę części przewodów, których odbiorcy nie powinni ponosić w świetle przepisów prawa, konieczności inwestowania w nie swój majątek, konieczność uzyskiwania zezwoleń i ponoszenia kosztów na prowadzenie przewodów pod drogami i zgód właścicieli sąsiednich nieruchomości oraz obowiązku ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego na rzecz powoda.

Prezes UOKiK prawidłowo nadto ocenił, że powodowa spółka z dniem 1 kwietnia 2012 r. zmieniła zasady wykonywania włączeń do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Od tej daty powód sam wykonuje tę część pracy na własny koszt, a więc zasadnie pozwany przyjął, że od tej daty należało uznać zarzucaną praktykę w części określonej w pkt II sentencji decyzji za zaniechaną.

Odwołanie co do punktu III zaskarżonej decyzji również jest bezzasadne. W niniejszej sprawie podstawę do wymierzenia kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stanowił art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez naruszenie zakazu określonego w art. 9 ust. 1 i ust. 2 wyżej wymienionej ustawy. Prezes Urzędu uprawniony był do nałożenia na powoda kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Kara przewidziana w art. 106 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma charakter fakultatywny. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że już rozważając przesłanki samego jej nałożenia należy kierować się zasadami równości i proporcjonalności, a także kryteriami określonymi w art.111 ustawy, jako pozwalającymi nie tylko ocenić stopień miarkowania kary, ale także samą zasadność jej nałożenia.

Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić:

- okres, w którym stosowano praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumenta,
- stopień naruszenia, okoliczności naruszenia a także uprzednie naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Sądu nałożenie na powoda kary pieniężnej w przedmiotowej sprawie było słuszne co do zasady.

Oceniając zasadność wymiaru nałożonej na powoda kary Sąd wziął pod uwagę okoliczność, że do naruszenia przepisów dochodziło na etapie występowania o wydanie warunków przyłączenia do sieci. Odbiorca, który z dowolnych względów nie przyjmował wydanych przez spółkę warunków był pozbawiany możliwości korzystania z usługi o charakterze powszechnym. Przesłanką obciążającą powoda był również fakt, iż w efekcie nadużywania przez niego pozycji dominującej doszło do nałożenia na kontrahentów obciążeń większych niż w przypadku gdy istniałaby konkurencja na rynku właściwym. Kolejną okolicznością obciążającą był fakt wystąpienia szkód majątkowych po stronie uczestników rynku dotkniętych praktykami powoda.

Wymierzając karę Prezes UOKiK słusznie uwzględnił okoliczność łagodzącą w postaci częściowego zaniechania przez powoda bezprawnej praktyki polegającej na obciążaniu kontrahentów obowiązkiem poniesienia kosztów włączeń do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Zdaniem Sądu wymierzona kara, stanowiąca jedynie (...) przychodu powodowej spółki w roku 2012 jest sprawiedliwa, odpowiednia do winy i szkodliwości praktyki powoda. Kara w tej wysokości spełnia także swoją rolę prewencyjną ogólną. Kara ta uwzględnia także możliwości finansowe powoda, jest adekwatna do stopnia zawinienia przez powoda, zaś jej wysokość na tyle dotkliwa, że skutecznie zapobiegnie naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję w przyszłości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479[31a] § 1 kpc oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) zasądzając tytułem zwrotu kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.